

Kasvuyrityksiä tuetaan, mutta uusien yrittäjien rahoituksessa ongelmia

25.6.2026

Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimuksen (Björk ym., 2026) tulokset nostavat esiin kiinnostavan ristiriidan suomalaisessa yrittäjyysympäristössä. Julkisessa keskustelussa korostetaan jatkuvasti kasvuyrittäjyyden, kansainvälistymisen ja innovatiivisten yritysten merkitystä, mutta samaan aikaan yrittäjyyden rahoitusjärjestelmä näyttäytyy monien uusien ja pienimuotoisten yritysten näkökulmasta edelleen valikoivana.

GEM-tutkimuksen asiantuntija-arvioiden perusteella Suomessa toimii suhteellisen hyvin erityisesti kasvuhakuisiin yrityksiin kohdistuva rahoitus. Sen sijaan alkuvaiheen, pienimuotoisen ja epämuodollisen rahoituksen saatavuudessa nähdään edelleen merkittäviä puutteita.

Kasvurahoitus toimii paremmin kuin alkuvaiheen rahoitus

Asiantuntija-arvioiden mukaan parhaiten Suomessa toimivat pääomasijoitusrahoitus ja ammattimainen bisnesenkelirahoitus. Arviot pyydettiin asteikolla 0–10. Pääomasijoitusrahoitus sai arvosanan 6,1 ja ammattimainen enkelisijoittaminen 6,0. Myös julkiset yritystuet ja velkarahoitus arvioitiin suhteellisen toimiviksi.

Tulokset viittaavat siihen, että suomalainen rahoitusjärjestelmä toimii kohtalaisen hyvin yrityksille, joilla on jo kasvupotentiaalia, uskottava liiketoimintamalli tai innovatiivinen kehityssuunta. Sen sijaan kaikkein heikoimmat arviot liittyivät mikrorahoitukseen, epämuodolliseen sijoittajarahoitukseen ja muuhun alkuvaiheen

oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen. Mikrorahoitus sai arvosanan 4,5 ja epämuodollinen sijoittajarahoitus 4,6.

Tämä on merkittävä havainto erityisesti uusien yrittäjien näkökulmasta. Juuri alkuvaiheen rahoitus on usein ratkaisevaa yritystoiminnan käynnistämisessä, kokeiluissa ja ensimmäisten investointien tekemisessä.

Rahoituksen ja politiikkatuen arvioissa näkyy selvä heikkeneminen

Erityisen kiinnostava ilmiö havaitaan, kun vuoden 2025 tuloksia verrataan vuoden 2021 asiantuntija-arvioihin. Vertailu osoittaa, että suomalaisen yrittäjyysympäristön vahvuudet, kuten infrastruktuuri ja perusrakenteet, ovat säilyneet melko vakaina, mutta samalla asiantuntijoiden arviot rahoituksen saatavuudesta ja politiikkatuesta ovat heikentyneet selvästi.

Suurin muutos näkyy juuri rahoituksessa. Rahoituksen riittävyyttä kuvaava arvio laski vuodesta 2021 vuoteen 2025 tasolta 7,1 tasolle 5,4. Myös rahoituksen saatavuuden helppoutta kuvaava arvio heikkeni selvästi, tasolta 6,6 tasolle 5,8. Tulokset viittaavat siihen, että asiantuntijat kokevat yrittäjyyden rahoitusympäristön muuttuneen aiempaa haastavammaksi. Taustalla voivat vaikuttaa yleinen taloudellinen epävarmuus, korkotason nousu sekä rahoitusmarkkinoiden kiristyneet ehdot.

Heikentyneet arviot näkyvät myös yrittäjyyspolitiikassa. Konkreettista politiikkatukea ja yrittäjyyden priorisointia koskeva arvio laski tasolta 5,5 tasolle 4,7. Samalla byrokratiaa ja verotusta koskevat arviot heikkenivät tasolta 6,3 tasolle 5,7. Tämä viittaa siihen, että asiantuntijat kokevat hallinnollisen ja sääntely-ympäristön muuttuneen aiempaa kuormittavammaksi yrittäjien näkökulmasta.

Vertailu vuoteen 2021 tekee näkyväksi sen, että suomalaisen yrittäjyysympäristön haasteet eivät tällä hetkellä liity ensisijaisesti rakenteiden puutteeseen, vaan enemmänkin siihen, kuinka helposti yrittäjät pääsevät käsiksi rahoitukseen ja kuinka vahvasti yrittäjyyttä priorisoidaan käytännön politiikassa.

Kaikki yritykset eivät sovi kasvurahoituksen logiikkaan

Suomalaisessa yrittäjyyspolitiikassa ja rahoituskeskustelussa painottuvat vahvasti kasvuyritykset, kansainvälistyminen ja skaalautuvat liiketoimintamallit. Tämä näkyy myös siinä, millainen rahoitus koetaan Suomessa toimivimmaksi.

Kasvuyritysten tukeminen on tärkeää, sillä ne voivat synnyttää uusia työpaikkoja, innovaatioita ja kansainvälistä kilpailukykyä. GEM-tulokset kuitenkin viittaavat siihen, että yrittäjyyden rahoitusjärjestelmä palvelee tällä hetkellä paremmin jo valmiiksi vahvassa asemassa olevia tai kasvupotentiaalisiksi tunnistettuja yrityksiä kuin aivan uusia tai pienimuotoisia yrityksiä.

Kaikki yritykset eivät kuitenkaan sovi kasvurahoituksen logiikkaan. Monet yritykset toimivat paikallisilla markkinoilla, palvelualoilla tai pienimuotoisesti ilman tavoitetta nopeasta kansainvälisestä kasvusta. Silti ne voivat olla alueellisesti, taloudellisesti ja työllisyyden kannalta erittäin merkittäviä.

Rahoitusympäristö näyttäytyy toimivana mutta valikoivana

Asiantuntija-arvioiden perusteella suomalainen rahoitusympäristö näyttäytyy kokonaisuutena kohtalaisen toimivana mutta samalla valikoivana. Rahoituksen perusrakenteet ovat olemassa, mutta niiden saavutettavuus ei ole kaikille yrittäjäryhmille samanlainen.

Erityisen myönteisesti arvioitiin taloushallinnon, konsultoinnin ja muiden taloudellisten tukipalvelujen saatavuus kohtuullisilla kustannuksilla, joka sai keskiarvon 6,5. Sen sijaan siemenrahoituksen saatavuus sai vain kohtalaisen arvion (5,6), samoin velkarahoituksen sekä kasvuvaiheen sijoittajarahoituksen saavutettavuus (molemmat 5,5). Tulokset viittaavat siihen, että rahoituksen perusrakenteet ovat olemassa, mutta niiden saavutettavuus ei näyttäydy yrittäjille erityisen vahvana tai tasaisesti jakautuvana. Yrittäjät, joilla on valmiiksi verkostoja, uskottavuutta tai aiempaa kokemusta, löytävät rahoitusta muita helpommin.

Tämä voi asettaa erityisesti uudet yrittäjät ja pienyritykset eriarvoiseen asemaan. Yrityksen alkuvaiheessa vakuuksia, näyttöjä tai verkostoja ei usein vielä ole, vaikka liiketoimintaidea olisi lupaava.

Ohjelmia on paljon – vaikuttavuudessa nähdään puutteita

GEM-tutkimuksen asiantuntija-arviot nostavat esiin myös toisen kiinnostavan ristiriidan. Suomessa yrittäjyyttä tukevia ohjelmia, yrityspalveluja ja tukiorganisaatioita arvioidaan olevan paljon. Esimerkiksi uusille ja kasvaville yrityksille suunnattujen ohjelmien määrää koskeva arvio sai korkean keskiarvon 6,9 asteikolla. Myös yrityshautomoita (6,4), tiedepuistoja (5,9) ja tukipalveluiden saavutettavuutta yhden toimijan kautta (6,0) arvioitiin melko myönteisesti.

Sen sijaan ohjelmien vaikuttavuudesta asiantuntijat olivat huomattavasti kriittisempiä. Väite siitä, että julkiset ohjelmat tukevat tehokkaasti uusia ja kasvavia yrityksiä, sai keskiarvon vain 4,9. Myös yrittäjyyden priorisointi paikallisessa politiikassa arvioitiin melko matalaksi (4,9), ja uusien sekä kasvavien yritysten tukemisen johdonmukaisuus sai kaikkein heikoimman arvion (4,1).

Tulokset viittaavat siihen, että Suomessa ongelma ei ole tukirakenteiden puute, vaan pikemminkin niiden vaikuttavuus, kohdentuminen ja kyky tavoittaa erilaisia yrittäjiä.

Yrittäjyyden monimuotoisuus pitäisi tunnistaa paremmin

Suomalaisessa yrittäjyyskeskustelussa korostuvat usein kasvutarinat, teknologiayritykset ja kansainväliset menestysesimerkit. Ne ovat tärkeitä ja inspiroivia, mutta samalla ne voivat kaventaa käsitystä siitä, millainen yrittäjyys on arvokasta ja tuettavaa.

GEM-tulokset muistuttavat, että yrittäjyys rakentuu monenlaisista yrityksistä ja yrittäjistä. Talouden ja alueiden elinvoiman kannalta tarvitaan sekä nopeasti kasvavia yrityksiä että vakaasti toimivia pieniä yrityksiä. Jos yrittäjyyden tukijärjestelmä onnistuu tunnistamaan paremmin tämän monimuotoisuuden, myös yrittäjyyden houkuttelevuus ja uusien yritysten synty voivat vahvistua.

Tämä artikkeli kuuluu Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimusta käsittelevään artikkelisarjaan. GEM-tutkimusta toteuttavat Suomessa Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu osana kansainvälistä Global Entrepreneurship Monitor -tutkimuskonsortiota. Suomen tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Yrittäjät, Keskitien säätiö, Säästöpankki Optia ja Töysän Säästöpankkisäätiö.

Sarjassa aiemmin ilmestyneet:

Suomi on ehkä onnellisin maa, mutta ei yritteliäinHyvät rakenteet eivät yksin tee yrittäjyyskulttuuriaSukupuolten välinen yrittäjyyskuilu hidastaa Suomen uudistumistaNuoret näkevät yrittäjyydessä enemmän mahdollisuuksia kuin muu SuomiAsiantuntijat uskovat tekoälyyn enemmän kuin yrittäjät sitä hyödyntävät**Sanna Joensuu-Salo, Anmari Viljamaa ja Elina Varamäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Pauliina Björk, Martti Saarela, Nafisa Yeasmin, Robert van der Have, Ossi Kotavaara ja Matti Muhos
Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti

Lähteet

Björk, P., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Saarela, M., Yeasmin, N., van der Have, R., Kotavaara, O., Varamäki, E., & Muhos, M. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Finnish Report* (Publications of the University of Oulu Kerttu Saalasti Institute, 4/2026). University of Oulu Kerttu Saalasti Institute. https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202604012418